

АБЛАСНОГА ЛІТАРАТУРАНАГА АБ'ЯДНАННЯ СЕННЯ ВІСТУПАЮЦЬ ІТАРАТАРЫ МАГІЛЕЎШЧЫНЫ ПУБЛІКУЮЦА:

Магілеўшчына з даўніх часоў славіцца літаратурнымі талентамі. Тут была створана (на думку сучасных) студэнтка Герцага сельскагаспадарчага інстытута пазна «Тарас на Парнасе». На Магілеўшчыне нарадзіўся і вырас адзін з заснавальніку новай беларускай літаратуры В. І. Дунін-Марцінкевіч. З Магілеўшчыны так і нешавіся звязан жыццёвы і творчы шлях многіх беларускіх пісьменнікаў.

У даважны час і пасля вайны тут выдаваліся альманахі, паасобныя літаратурна-мастацкія зборнікі («Дняпроўскія ўспяскі», «Літаратурныя Магілеў», «Дняпро», «Дзе друкаваліся лепшыя творы масовых пісьменнікаў».

Багатае літаратурнае жыццё Магілеўшчыны і цяпер. У абласным і рэспубліканскім працоўным літаратурным аб'яднанні і гуртках. Некалі годоў назад тут створана абласное літаратурнае аб'яднанне. Непарэдадзі XXII з'езда КПСС пісьменнікі Магілеўшчыны падрыхтавалі і выдалі кнігу нерыска «Людзі Прыдзяроў» — аб удальніках камуністычнай працы, перадавіках народнай гаспадаркі і культуры вобласці.

Актуальнасцю тэматыкі, пэтычным майстрам характарызуе творчасць магілеўшчына Аляксей Пысін. Найдзёна Аляксей Пысін з групай іншых беларускіх пісьменнікаў ездзіў у Казахстан, на цэлыя тыдні, сустракаў там са сваімі землякамі-беларусамі. У выніку гэтай паездкі з'явіўся новы цыкл вершаў пра цалінікі. Чацкі ж ужо апублікаваны ў перыядычным друку. Хутка выйдзе ў свет новыя два зборнікі вершаў пэста.

Старэйшы пэст Магілеўскага аб'яднання Васіль Матэвушаў напісаў новыя вершы аб роднай партыі, героях-касмонаўтах, людзях працы, даду ў выдавецтва новы зборнік сваіх твораў.

У канцы мінулага года выйшла з друку першая кніга для дзяцей настайнікі В. Карпачэвіч «Сонейка ўзлыла». Запавядамы да выдання першыя кнігі вершы С. Пацёмкіна (Касцюковіч рэён), В. Ракава (Магілеўскі рэён), А. Каналюкі (Магілеў), А. Гарэліка (Бабруйск).

Актыўна працуюць і магілеўскія прайзнікі. Пятро Шасцерыкоў даду ў друку раман пра машынабудавнікоў і зборнік апавяданняў для дзяцей. Мікалай Герасімаў закончыў раман пра рэвалюцыйны падзеі 1917—1920 г. г. у Беларусі і ў Ленінградзе. Анатоль Івановіч (Бабруйск) напісаў апавесць «Суровае юнства» і падрыхтаваў да перавыдання раман «На Далёкім Усходзе». Падрыхтаваў да выдання свае кнігі М. Шумаў (Магілеў), В. Нікалаенка (Касцюковіч рэён), І. Аношкін (Магілеў).

Пэсу аб магілеўскіх падполшчыках напісаў студэнт педінстытута В. Атрашківіч. Яна была пастаўлена сіламі інстытута драматычнага гуртка і атрымала станоўчы водгук у гледачоў.

На надзвычайных пытаннях крытыкі і літаратуразнаўства часта выступае ў друку Якуб Ускаў. Цяпер ён распрацоўвае тэму «Гісторыя беларускай камедыяграфіі».

У вобласці праводзіцца значная работа па вываанню літаратурнай моладзі. На літаратурных сходах, якія праводзяцца два разы ў месяц, абмяркоўваюцца пераважна творы маладых і пачынаючых пісьменнікаў. У апошні час былі абмеркаваны творы студэнта Магілеўскага медыцынскага С. Папінікі, слухача Магілеўскай савецка-партыйнай школы В. Галайды, настайнікі М. Шумава і А. Каналюкі, урача А. Мельнікова, калгасніка А. Палітыкі (Крычаўскі рэён) і іншы.

Члены абласнога аб'яднання Саюза пісьменнікаў БССР, апрача творчай работы, прымаюць актыўны ўдзел у грамадска-палітычным жыцці вобласці.

А. МАКАРЭВІЧ.

апавяданні В. Нікалаенкі

і П. Шасцерыкова, вершы

А. Пысіна, В. Матэвушава,

В. Галайды, С. Пацёмкіна,

А. Гарэліка і В. Карпачэвіч.

На ганку новай пацісценнай хаты сядзеў прафесар Парфірый Сямёнавіч Ігнацук. Ён адпачываў пасля дзённай спёкі, на поўныя грудзі дыхаў чыстым паветрам, любіўша чыстоўным, змалку бліжнім краямі. За выганам пачыналіся палявы з чародамі гусей і казак, з гуртамі жывёлы, а за палявамі, на пагорку, — маладыя сасянікі. Адуць ажа коду далося пах жытця, водар халіта.

— Без мяне выраслі... паду... прафесар пра сасонкі... — Вось ён, закон прыроды. Вечнае абнаўленне! Старое ідзе на злом, маладое расце. Гэта і мы.

Парфірый Сямёнавіч кароткімі таўставымі пальцамі па блішчэйшай лісьціне. — Старэем... Хутка і на злом.

На ганак выйшла жонка Парфірыя Сямёнавіча — поўная маладая бландынка.

— Сядзі, Ларыса Сямёнавіча, дапоны паводзі сабой месца жонцы. — Якая прыгажосць, кіннуў ён на палявы, дзе выснаваліся ўжо лёгкія шаблі туману.

— Казачыя край, Аркадзі! — нахмыліла загаварыла Ларыса Парфіроўна. — Шкада, што ты нарадзіўся матэматыкам, а не паэтам.

— Шкада, што і ў маёй жонкі няма гэтай богай іскарні, хоць яна і філолаг. Ларачка, як гэта не бачыць хараства там, дзе яно сапраўды ёсць?

— Хараство! Ха-ха-ха! — Ларыса Парфіроўна зноў зашмалела. — Дзе ж яно, тваё хвалёнае хараство? Лясы, казю, дрымотыяны, мядзведзі...

— Мядзведзі, паўна, няма, а лясы — вуны няма, хіба не бачыць? Праўда, прымае памяць там пуга казю, племя маладое, незалежнае маладыя дзі. Эх, як хутка лянцё час! Ці даўно тут сядзіць таптаў?

— Пастухом бегаў, — дадала Ларыса Парфіроўна. — І пастухом. А як жа? — апынуўся Парфірый Сямёнавіч. Паўна, напамінаю пра пастуха крануў тую самую струну душы, зноў зноў асабіла прыемны прафесару. Ён ніколі не праміне выпадку (хай гэта будзе ў сямейнай гутарцы ці сарод вучоных-калег), каб не сказаць: «З падпаса жыцця пачынаў». І цяпер ён загаваў!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Падшмалыкам гадоў дзесяці ўжо гоісаў з пугай, зарабляў на хлеб... Аднак ці толькі з пугай? Ці пуга помніца? Было тут такое — ого! Дзе тыя хлопцы, тутэйшыя кімаўцы, з якімі кулака карэваў? Верхаводам у нас быў Косця Парамёт, лепшы мой дружок. От жа была гарачая галава!

Аляксей ГАРЭЛІК

Рукі

Рукі гэтыя... Ім бы аловак якраз, Несці кніжні ды шыткі ў школу. Але ім даялося ў той вогненны час Справа мець з аўтаматам і толам. А сплыла навалыніца жалівае ценя, На будоўлі памчалі машыны. Рукі шчодрэ ў падмуркі вынесістыя сцен Укладалі цэмент і цагліны.

Як наклікаў бязмежны алтэйскі прастор, Неабжытыя ясныя далі, Колькі часу без стомы, ад рання да зор, Цаліны яны руны ўзкімалі...

А табе працігнуў — знікла цвёрдасць рукі, Неяк даўна яны памкчалі.

І хоць ім выпадаў час нялёгка такі, — Не грубелі, Не агрубелі.

Магілеў. Плошча імя Леніна.

Мал. А. КАНДРУСЕВІЧА.

Васіль МАТЭВУШАЎ

Роднае

Не буду прэчыць: прырос, Напэўна, навіні ўлюбёным, Да гніздаў бусіных, біроз, Да ніў, пералескаў зялёных. Да сцяжак лясных і зор, Да родных крыніц яснавокіх...

І мне магілеўскі прастор Прасцёрся Радзімай шырокай.

На золасці

Калі зара агнём засвеціць Над цёмнай пушчай са сілом, Я ведаю, што ёсць на свеце Не толькі ўтульны, цёплы дом.

А над далямі і рэчкай Мясне чкае золь дажджоў, І можа вочер бессардачным Адупацаць з усіх бакоў.

Ды ў жыцці садовіца, мірна Вясны світанне не праспявае: Я чую ў засаках, у снігах — Насенне прасіцца ў зямлю.

І толькі хай ўсход засвеціць — Мой след праявіць за сілом. Каб самым цёплым быў на свеце Вялікай бацькаўшчыны дом.

Віктар ГАЛАЙДА

Працэнт

Запулі правды ад ветру, У бальніцы зніваў телефон: У пасёлку, за півці кіламетраў, Памяраў папашаў. Што рабіць? Ні ўрача, ні «хуткай»...

Працэнткаў меўчыцца... Толькі голас дзёліць у трубку Парэбу, крмыцца. «Еду!» — рэнтан яна сказаза, Рэчы ўсе ўзяла, Паспешліва напісала: «Ся на выклік пайшла».

Ся на твары сям, бы шротам, Вечер звапнае з ног, Гарыліны лагі суметы — Ні сцяжынкі, ні дарог. Ступіш крок і ляціш, бы ў яму... «Мо вярнуцца назад!».

Толькі не Помніш, Наца, як мамы Ратавалі сапдат! Пад снірадамі маці таксама Адганяла бяду.

Шпелюць губы дзяўчыны: «Мама, Я таксама дажджу!» Гоніць вачер шчыры смакца Ад сяла да сяла.

За жыццё чалавека змагацца Працэнткаў ішла.

Васіль КАРПЧЭВІЧ

Вясна

З кудзёні пабурэлай снежняй Прадудуе нілі-раўчуд. І тэцця, шчырыца бязмежна Тквіна вод каля рэк.

Здаецца, жаўранак у неба Зліпа падніў бы, калі б мог. Ад цёпных дымічка глеба, Як з пачынаў піврог.

Струну разбуджэння паветра Звініць, пав на ўсе павы. Вось-вось і сонейку прыветна Лісцам зялёнае сады.

Саміён ПАЦЕМКІН

Над Дняпром

Тут гарады, Дняпро сівага дзеці, Ад сплэі тонцў у вянках садоў; А ў тых садах бушуе кветцы, Нібы ў шаўкі прыбраў іх Магілеў.

І з першым промнем, на світанку, Плыне штодзённым гул і перазвон. А зялёны мае магілёўчанкі — І песня вольнае кожнага ў палон.

Іх песні любіць сам Дняпро шырокі: Сціхаюць хвалі, травы, лясныя, Над ім бялюць куняком аблукі, Нібы дыпракні сушаць ручнікі.

Два разы на месяц збіраюцца на літаратурныя сходы члены літаратурнага аб'яднання пры гасце «Магілеўскага прадста». Адно з паслядніх было прысвечана абмеркаванню твораў пачынаючых літаратараў Крычаўскага раёна. У ім прынялі ўдзел Васіль Матэвушаў, Васіль Лукініч, Васіль Матэвушаў, Аляксей Папінін, Анатоль Каналюкі, Аляксей Пысін і Пятро Шасцерыкоў.

Фота А. КАНДРУСЕВІЧА.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

26 чэрвеня 1962 года.

